

Proverbial wisdom

A Messianic Jewish Approach to
today's issues

Derek Leman

KNOWING THE MYSTERIOUS GOD

Mishlei 30:1-6

*The words of Agur the son of Yakeh, the prophecy.
The man says to Iti'el, to Iti'el and Ukhal:*

*I am more boorish than anyone, I lack human
discernment;*

*I have not learned enough wisdom to know the
Holy One.*

Who has gone up to heaven and come down?

*Who has cupped the wind in the palms of his
hands?*

Who has wrapped up the waters in his cloak?

Who established all the ends of the earth?

What is his name, and what is his son's name?

Surely you know!

*Every word of God's is pure; he shields those
taking refuge in him.*

*Don't add anything to his words; or he will rebuke
you, and you be found a liar.*

In the past few years, I have had opportunities to speak with many Jewish people about their belief-or lack of belief-in God. A couple of major positions stand out as common responses. For many Jewish people, God is an uncertain and vague concept rarely thought about.

Susan, who doesn't participate in Judaism or any other religion, but says she believes in God, exemplifies this position. In her view, God is distant from his creation and unconcerned about us. Likewise, Susan is unconcerned about him.

Many other Jewish people believe that there really is no evidence for a being called God.

Charles exemplifies this position, saying that he sees God in nature whenever he walks outside.

Trees, people, the earth - that's all there is according to Charles. A few Jewish people I have

talked to actually attend synagogue and have same specific ideas about God. "Can you tell me how you know that?" I ask. I rarely get any response except, "That's what Jewish people believe." How can anyone know about God? Agur touches on this issue in this passage, which is one of the most enigmatic in the book. The passage begins with a variety of translation difficulties.

"Agur the son of Jakeh, the prophecy" is what the Hebrew text reads as it stands. However, assuming a slight copyist's error, the mistaking of a letter "heh" for a letter "mem," would render the phrase, "Agur the son of Jakeh of Massa."

Wijsheid uit Spreuken

Een messiaans-joodse benadering van
vraagstukken van vandaag

Derek Leman

HET KENNEN VAN DE MYSTERIEUZE GOD

Mishlei 30:1-6

*De woorden van Agur, de zoon van Yakeh, de
profetie. De man zegt tot Iti'el, tot Iti'el en Ukhal:*

*Ik ben lomper dan wie ook, ik heb gebrek aan
menselijk onderscheidingsvermogen;*

*Ik heb niet genoeg wijsheid geleerd om de Heilige
te kennen.*

Wie is naar de hemel opgegaan en afgedaald?

*Wie heeft de wind in de palmen van zijn handen
verzameld?*

Wie heeft de wateren in zijn mantel verpakt?

Wie heeft al de einden der aarde gesteld?

*Wat is zijn naam, en wat is de naam van zijn
zoon? Je weet het zeker!*

*Elk woord van God is zuiver, hij beschermt
degenen die hun toevlucht in hem nemen.*

*Voeg niets toe aan zijn woorden, of hij zal je
berispen, en je wordt een leugenaar bevonden.*

In de afgelopen jaren had ik de gelegenheid met veel joodse mensen te spreken over hun geloof of gebrek aan geloof in God. Een paar belangrijke standpunten sprongen eruit als gezamenlijke antwoorden. Voor veel Joodse mensen, is God een onzeker en vaag begrip waar ze zelden over nadenken.

Susan, die zich niet met het Jodendom of een andere religie bezighoudt, maar zegt in God te geloven, is hiervan een voorbeeld. Volgens haar staat God ver van zijn schepping en maakt Hij zich over ons niet druk. Ook Susan maakt zich niet druk over Hem.

Veel andere joodse mensen geloven dat er eigenlijk geen bewijs is voor een wezen dat God genoemd wordt.

Charles is een voorbeeld van dit standpunt, en zegt dat hij God in de natuur ziet wanneer hij buiten wandelt.

Bomen, mensen, de aarde - dat is volgens Charles alles wat er is. Een paar joodse mensen die ik gesproken heb, gaan naar een synagoge en hebben dezelfde specifieke ideeën over God.

"Kun je me vertellen hoe je dat weet?" vraag ik. Ik krijg zelden een antwoord, behalve: "Dat is wat Joodse mensen geloven." Hoe kan iemand iets over God weten? Agur raakt dit onderwerp aan in deze passage, die een van de meest raadselachtige in het boek is.

De passage begint met allerlei vertaalproblemen. "Agur, de zoon van Jakeh, de profetie" is de Hebreeuwse tekst zoals het er staat. Echter, in de veronderstelling van een lichte overschrijffout, de verwisseling van een letter "heh" door een letter "mem," kan de zin als volgt vertaald: "Agur, de zoon van Jakeh van Massa."

Why even consider this possibility? There are two reasons: Because the Septuagint reads this way, and because it would make this verse match 31:1, where we read of Lemuel, king of Massa. It is difficult to know which translation is correct. If Massa is a place name, it refers to one of the kingdoms of Ishmael's descendants (see Gen. 25:14). We may have here a wisdom discourse from the hand of one of Ishmael's descendants. An even more difficult translation issue occurs in the phrase "to Iti'el, to Iti'el and Ukhal." The original Hebrew text was written without any vowels, which were added later by the Masoretes - rabbinical scribes who copied the scrolls of the Hebrew Scriptures. Without changing the consonants in the Hebrew text at all, but assuming that the Masoretic scribes were wrong in their interpretation of what the vowels should be, the verse would read as follows: "I have wearied myself, o God, I have wearied myself, o God, and come to an end" (Kidner, *Introduction and Commentary*, p. 178). This would fit so well with the context of verse two that it is quite likely the actual meaning of the verse.

What we have here, then, is some unknown wisdom writer, perhaps an Ishmaelite king, who is wearied in considering what God is like. In reflecting on God's wisdom and trying to figure out who God is and what he is like - using the tools provided in nature - this king has come to the end of himself. His phraseology suggests that he holds to monotheism, perhaps as passed down from Ishmael, who grew up in Abraham's house. Yet he cannot discern God's nature from wisdom alone.

He has observed the heavens, the wind, the waters, and the horizon and finds it all too great to understand (see 30:4). These questions bear resemblance to those that God placed before Job in Job 38. The questions confront mankind with the awesome power of the Creator. The final question is, "What is his name and what is his son's name?" is perhaps the greatest enigma of the chapter. Rashi - the greatest Jewish Bible scholar - suggests that the point of the question is, "If you say that there was already one like him, tell me what his son's name is" (Rosenberg, p. 188). In other words, by asking the son's name, Agur is defying anyone to find a human being responsible for creation. Many Christian and Messianic Jewish interpreters find the son here to be a reference to Yeshua. The problem with that idea is that Agur lived long before a concept of the coming of the Son of God, the incarnation of God the Son, was known. One might assume that this is a prophecy given long in advance, but if so, why isn't the prophecy more clear so that it would be of some use?

Waarom deze mogelijkheid ook overwegen? Twee redenen: De Septuagint vertaalt het op deze manier, en zo sluit dit vers aan bij 31:1, waar we over Lemuel, koning van Massa, lezen. Het is moeilijk te stellen welke vertaling juist is. Als Massa een plaatsnaam is, verwijst het naar een van de koninkrijken van de nakomelingen van Ishmael (zie Gen 25:14). We kunnen hier te maken hebben met een gesprek van een van de nakomelingen van Ishmael.

Een nog moeilijker vertaalprobleem zit in de zinsneede "naar Iti'el, naar Iti'el en Ukhal." De oorspronkelijke Hebreeuwse tekst had geen klinkers; die zijn later door de Masoreten - rabbijnse schriftgeleerden die de rollen van de Hebreeuwse Geschriften kopieerden - toegevoegd. Zonder de medeklinkers in de Hebreeuwse tekst te veranderen, maar ervan uitgaande dat de Masoreten fout zaten bij hun interpretatie van wat de klinkers zou moeten zijn, zou men het vers als volgt kunnen gelezen: "Ik heb me vermoeid, o God, ik heb mij vermoeid, o God, en ben doodop" (Kidner, *inleiding en commentaar*, p. 178). Dit zou zo goed passen in de context van vers twee zodat het zeer waarschijnlijk de werkelijke betekenis van het vers is.

Wat we hier hebben, is dus een onbekende wijsheidsschrijver, misschien een Ismaëlitische koning, die moe is te denken over hoe God is. In het denken over Gods wijsheid en proberen te achterhalen wie God is en hoe hij is - met wat in de natuur voorhanden is - is deze koning aan het einde van eigen kunnen gekomen. Zijn woordkeus suggereert dat hij aan het monotheïsme vasthoudt, misschien doorgegeven via Ismaël die in het huis van Abraham opgroeide. Maar hij kan Gods aard niet onderscheiden uit wijsheid alleen.

Hij heeft naar de hemelen, de wind, het water en de horizon gekeken en vindt het maar te groots om te begrijpen (zie 30:4). Deze vragen hebben iets weg van de vragen die God aan Job stelde in Job 38. De vragen confronteren de mens met de ontzagwekkende kracht van de Schepper. De finale vraag "Wat is zijn naam en wat is de naam van zijn zoon?" is misschien wel het grootste raadsel in het hoofdstuk. Rashi - de grootste joodse bijbelgeleerde - suggereert dat het hele punt van de vraag is: "Als je zegt dat er al iemand zoals hem was, vertel me wat de naam van zijn zoon is" (Rosenberg, blz. 188). M.a.w. door de naam van de zoon te vragen, daagt Agur iedereen uit een mens te vinden die verantwoordelijk is voor de schepping. Veel christelijke en Messiaans-Joodse vertalers denken dat met de zoon hier naar Yeshua verwezen wordt. Het probleem met die gedachte is dat Agur leefde lang voordat een concept van de komst van de Zoon van God, de menswording van God de Zoon, bekend was. Men zou kunnen veronderstellen dat dit een lang vooraf gegeven profetie is, maar als dat zo is, waarom is de profetie niet duidelijker zodat ze van enig nut zou zijn?

Most likely, the question is put in this form for poetic and rhetorical reasons. Rashi may not be off to say that Agur is defying any human explanations of the heavens and the taming of the waters. Only the existence of an all-powerful Creator can explain such phenomena.

The last few verses now suggest a new direction for understanding Agur. He has only pretended to be seeking God from wisdom alone. In actuality he knows God's words. By feigning to be a seeker from wisdom alone, Agur has made a strong point that is summed up here. Without revelation from God, we can know very little about him. Paul says that his "eternal power and divine nature" can be clearly seen in creation (see Rom. 1:20), just as Agur also says here. But to know who God is and what he is like will take more. It will take words from God. Agur knows at least some of these words, perhaps some teaching passed on from Abraham through Ishmael. In these he has found who God is, and so can we.

AN HONEST PRAYER

Mishlei 30:7-9

*(God,) I have asked two things of you; don't deny them to me as long as I live -
Keep falsehood and futility far from me, and give me neither poverty nor wealth. Yes, provide just the food I need today;
For if I have too much, I might deny you and say, "Who is ADONAI?" And if I am poor; I might steal and thus profane the name of my God.*

In the movie *Fiddler on the Roof*, Tevye the milkman talks to God about his poverty: "You made many, many poor people. I realize, of course, that it's no shame to be poor. But it's no great honor either! So what would have been so terrible if I had a small fortune! Lord, who made the lion and the lamb, you decreed that I should be what I am. Would it have spoiled some vast, eternal plan - if I were a wealthy man?" Tevye's honesty with God has touched generations of viewers of this adaptation of a series of *Sholom Aleichem* stories.

In Mishlei (Proverbs) 30:7-9 we see a prayer that is painfully honest and yet also humbly beautiful at the same time. Agur's thoughts on poverty are a little different from Tevye's. Agur knows his limitations and prays in light of them. He speaks to God frankly, knowing that God already knows his thoughts before he speaks them. This is no self-righteous or self-serving prayer, but a balanced prayer for provision and for help in keeping out of evil.

Mogelijk is de vraag om poëtische en retorische redenen in deze vorm gesteld. Rashi kan er wel eens niet ver langs zitten met te zeggen dat Agur tegen elke menselijke uitleg van de hemelen en het temmen van de wateren aanschopt. Alleen het bestaan van een almachtige Schepper kan zo'n verschijnselen verklaren.

De laatste paar verzen suggereren een nieuwe richting voor het begrijpen van Agur. Hij deed alleen maar alsof hij naar God zocht, alleen vanuit wijsheid. In werkelijkheid kent hij Gods woorden. Door te veinzen alleen een zoeker vanuit wijsheid te zijn, heeft Agur een sterk punt gemaakt dat hier is samengevat. Zonder openbaring van God, kunnen we heel weinig over hem weten. Paulus zegt dat zijn "eeuwige kracht en goddelijkheid" in de schepping duidelijk te zien is (zie Rom. 1:20), net zoals Agur hier ook zegt. Maar om te weten wie God is en hoe hij is, vergt meer. Het vereist woorden van God. Agur kent ten minste een aantal van deze woorden, misschien wat onderwijs van Abraham via Ismaël doorgegeven. Daarin heeft hij gevonden wie God is; en dat kunnen wij ook.

EEN OPRECHT GEBED

Mishlei 30:7-9

*(God,) Ik heb twee dingen van u gevraagd, ontzeg ze mij niet zolang ik leef -
Houd valsheid en zinloosheid verre van mij, en geef mij armoede noch rijkdom. Ja, geef me net het voedsel dat ik vandaag nodig heb;
Want als ik te veel heb, kan ik u gaan ontkennen en zeggen: "Wie is ADONAI?" En als ik arm ben, kan ik gaan stelen en zo de naam van mijn God ontheiligen.*

In de film *Fiddler on the Roof* praat Tevye de melkboer met God over zijn armoede: "U maakte veel, veel arme mensen. Ik besef natuurlijk dat het geen schande is om arm te zijn, maar het is ook geen grote eer! Dus wat zou er zo mis zijn geweest als ik een klein fortuin had! Heer, die de leeuw en het lam maakte, u besloot dat ik zou zijn wat ik ben. Zou het een of ander groot, eeuwig plan verknald zijn - . als ik een rijk man was?" De eerlijkheid van Tevye met God heeft generaties kijkers aangeraakt met deze bewerking van *Sholom Aleichem* verhalen.

In Mishlei (Spreuken) 30:7-9 zien we een gebed dat pijnlijk eerlijk is en tegelijk ook nederig mooi. Agur's gedachten over armoede zijn een beetje anders dan die van Tevye. Agur kent zijn beperkingen en bidt overeenkomstig. Hij spreekt openhartig tot God, wetende dat God zijn gedachten al kent voordat hij ze uitspreekt. Dit is geen zelfingenomen of egoïstisch gebed, maar een evenwichtig gebed om voorziening en hulp bij het weghouden van het kwaad.

First Agur asks that God keep falsehood (*shav*) and futility (*kazav*) away from him. These two traits in general have to do with lying and selfish action. Agur desires to live a life of integrity and truth. In light of the rest of his prayer, he is asking that God prevent him from living the sort of life where, through trickery and selfishness, he is always "looking out for number-one." His desire is to have his needs met through honest work and without hurting others by falsehood in obtaining his needs.

Second, he asks to have neither poverty nor wealth. This is a righteous request. It shocks us in that he doesn't desire wealth, which is the goal of most of humankind. Rather, he asks to be provided for so that his needs are met and not to have a great deal of excess that might lead him astray from God. This is an attitude of contentment that we could all learn from. In truth, if we would look at the pattern of God's provision in our lives, we would see that he has provided for our needs, and even for some of the desires of our heart. But there is a base human drive to want more.

Adam and Eve couldn't be satisfied with immortality from the Tree of Life. They wanted to have it all, and the serpent held out the knowledge of good and evil as that one thing they didn't have. They coveted it, envying God for having something that they did not. Agur's prayer is the opposite of envy. His prayer fits the commandment, "Do not covet your neighbor's house, his field, his male or female slave, his ox, his donkey or anything else that belongs to your neighbor" (Deut. 5:21 [5:18 in Jewish Bibles]). This is a commandment that is not well known and not widely practiced. Modern commercialism is ridden with envy. Television commercials are designed to create covetousness. But a godly attitude understands two things. First, God is our sole provider. Second, we must be content with our needs and some of the desires of our heart that he gives us. If we pray for our daily bread, as Agur does here, then we need to accept with gratitude the daily bread God gives us.

Wealth leads people astray from God. Yeshua himself said, "Furthermore, I tell you that it is easier for a camel to pass through a needle's eye than for a rich man to enter the Kingdom of God" (Matt. 19:24). Paul warns Timothy to help the wealthy in this way: "Charge them not to be proud and not to let their hopes rest on the uncertainties of riches but to rest their hopes on God, who richly provides us with all things for our enjoyment" (1 Tim. 6:17). Likewise, poverty can tempt people to crime and dishonesty as a way out. But the wise are content with whatever God is willing to give.

A great lesson from Agur's prayer is that relationship to God is greater than riches. If this were our attitude, we would have a peace and contentment in life that would pass all understanding. To know him and to wait on him is a treasure far beyond rubies and comfort and pleasure.

Eerst vraagt Agur dat God valsheid (*shav*) en zinloosheid (*kazav*) van hem weghoudt. Deze twee kenmerken hebben in het algemeen met liegen en egoïstisch gedrag te maken. Agur wil integer en in waarheid leven. In het licht van de rest van zijn gebed, vraagt hij dat God hem belet het soort leven te leven waar hij d.m.v. bedrog en egoïsme altijd "naar nummer één op zoek is." Zijn wens is om in zijn behoeften te voorzien door eerlijk werk; zonder anderen te kwetsen met valsheid in zijn drang naar bevrediging. Ten tweede vraagt hij om armoede noch rijkdom. Dit is een rechtvaardig verzoek. Het treft ons dat hij geen rijkdom verlangt, dat is het doel bij de meeste mensen. Daarentegen vraagt hij om in zijn behoeften te worden voorzien, zonder grote overvloed die hem weg van God zou kunnen leiden. Dit is een houding van tevredenheid waar we allemaal van kunnen leren. Echt, als we zouden kijken naar het patroon van Gods voorziening in ons leven, zouden we zien dat hij in onze behoeften heeft voorzien, en zelfs voor een deel in de verlangens van ons hart. Maar er is een menselijke drang om steeds meer te willen.

Adam en Eva konden niet tevreden zijn met de onsterfelijkheid van de Boom des Levens. Ze wilden alles, en de slang bood de kennis van goed en kwaad aan als dat ene wat ze niet hadden. Ze begeerden het, nijdig op God dat Hij iets had wat zij niet hadden. Agur's gebed is het tegenovergestelde van jaloezie. Zijn gebed is naar het gebod: "Begeer niet van je buurman zijn huis, zijn akker, zijn mannelijke of vrouwelijke slaaf, zijn rund, zijn ezel of iets anders dat je naaste toebehoort" (Deut. 5:21 [5:18 in de joodse Bijbel]). Dit is een gebod dat niet erg bekend is en veelal niet nageleefd wordt. De huidige commercie is gestoeld op afgunst. Tv-commercialen zijn ontworpen om hebzucht te creëren. Maar een goddelijke houding begrijpt twee dingen: God is onze enige voorzienaar en we zijn tevreden met onze behoeften en een aantal verlangens van ons hart die hij ons geeft. Als we bidden voor ons dagelijks brood, zoals Agur hier doet, dan moeten we het dagelijks brood dat God ons geeft met dankbaarheid accepteren.

Rijkdom leidt mensen van God weg. Yeshua zei zelf: "Bovendien, ik zeg je dat het voor een kameel gemakkelijker is om door het oog van een naald te gaan dan dat een rijke het Koninkrijk Gods binnengaat" (Matt. 19:24). Paulus waarschuwt Timoteüs om de rijken op deze manier te helpen: "Draag ze op niet trots te zijn en hun hoop niet te laten rusten op de onzekerheden van rijkdom, maar op God die ons rijkelijk voorziet van alle dingen om te genieten" (1 Tim 6:17). Evenzo kan armoede mensen verleiden tot criminaliteit en oneerlijkheid, als uitweg. Maar de wijzen zijn tevreden met wat God bereid is te geven.

Een grote les van Agur's gebed is dat een relatie met God groter is dan rijkdom. Als dit onze houding was, zouden we een vrede en tevredenheid in het leven hebben die alle verstand te boven gaat. Hem te kennen en op Hem te wachten is een schat ver boven robijnen en comfort en plezier.

OBSERVATIONS FROM LIFE

Mishlei 30: 10-33

The leech has two daughters; they cry, "Give! Give!" Three things are never satisfied; four never say, "Enough!" - Sh'ol and a barren womb; the earth, never satisfied with water; and fire, which never says, "Enough!"

(Mishlei 30:15-16)

People in the ancient world were much more observant of nature than we are today. In some cases, their reasons were superstitious. Astrology originated as a result of observing the positions of planets and stars and constellations night after night. When a great event occurred, signs in the heavens were considered as being connected to those events. In similar ways, other features of nature were observed. In the thought of the pagan world, a sign as simple as a new ant mound outside the city gates might have predicted the downfall of a kingdom. Agur takes that same penchant for observation and puts it to use for wisdom.

This collection of wisdom sayings from Agur is not unified in content or theme, but does have some common characteristics through much of the chapter. The first common denominator, which stands out so readily, is the formula involving numbers, "three things ...four." This number formula is intended to show that a longer list could be made. In other words, the writer is not giving us an exhaustive list but has chosen a few items that demonstrate his point. Another commonality in the chapter is the source of the wisdom sayings: observations from nature and in human relationships. We are treated here to observations from leeches, eagles, lions, slaves, and various kinds of people. Agur's wisdom is the wisdom of experience and observation.

In verse 10, we are admonished to stay out of master-slave relationships. In verses 11-14 we are treated to an honest and unattractive view of everyday human wickedness. The wickedness mentioned is so common that we all have observed it. Agur shows us how ugly it really is. Then we learn the lesson of the leeches in verses 15-16. The central point of this short wisdom poem is that death and barrenness are never satisfied. We should expect this and not be surprised by it.

In verse 17, we are told that disrespect for parents will be punished. Verses 18-19 form a numerical saying. The point is that human romantic love is a mysterious and beautiful thing (this one might not be a bad poem for use in love notes!). Verse 20 is another example

WAARNEMINGEN VAN LEVEN

Mishlei 30:10-33

De bloedzuiger heeft twee dochters, die roepen: "Geef Geef!" Drie dingen zijn nooit tevreden, vier zeggen nooit: "Genoeg!" - Sh'ol en een gesloten baarmoeder, de aarde, nooit tevreden met water, en vuur, dat nooit zegt: "Genoeg!"

(Mishlei 30:15-16)

Mensen letten in vroeger tijden veel meer op de natuur dan nu. In sommige gevallen waren hun redenen bijgeloof. Astrologie is ontstaan als gevolg van het avond na avond waarnemen van de posities van de planeten en de sterren en sterrenbeelden. Wanneer zich een grote gebeurtenis voordeed, werden verbanden gelegd met tekenen die men aan de hemel zag. Op vergelijkbare wijze werden andere natuurverschijnselen gezien. In het denken van de heidense wereld kon een teken zo simpel als een nieuwe mierenheuvel buiten de stadspoorten, de ondergang van een koninkrijk hebben voorspeld. Agur heeft diezelfde voorliefde voor observatie en stelt het ten nutte voor wijsheid.

Deze collectie van wijsheidsuitspraken van Agur is geen geheel qua inhoud of thema, maar heeft wel een aantal gemeenschappelijke kenmerken door een groot deel van het hoofdstuk heen. Het eerste dat meteen opvalt is de formulering met getallen, "drie dingen ... vier." Deze getalformulering moet laten zien dat een langere lijst kon worden gemaakt. M.a.w., de schrijver geeft ons niet een uitputtende lijst, maar heeft gekozen voor een paar items die zijn punt laten zien.

Een andere algemeenheid in het hoofdstuk is de bron van de wijsheidsuitspraken: waarnemingen uit de natuur en uit menselijke relaties. We worden hier getrakteerd op waarnemingen bij bloedzuigers, arenden, leeuwen, slaven, en verschillende soorten mensen. Agur's wijsheid is de wijsheid van de ervaring en observatie.

In vers 10, worden we vermaand ons buiten de meester-slaaf relatie te houden. In de verzen 11-14 worden we getrakteerd op een eerlijk en onaantrekkelijk beeld van alledaagse menselijke slechtheid. De genoemde slechtheid is zo gewoon dat we ze allen gezien hebben. Agur toont ons hoe lelijk het eigenlijk is. Dan leren we de les van de bloedzuigers in de verzen 15-16. Het centrale punt van dit kort wijsheidsgedicht is dat dood en onvruchtbaarheid nooit tevreden zijn. We moeten dit verwachten en ons er niet door laten verrassen.

In vers 17 wordt ons verteld dat gebrek aan respect voor de ouders zal worden gestraft. Verzen 18-19 vormen een numeriek gezegde. Het punt is dat de menselijke romantische liefde een mysterieus en mooi ding is (dit is misschien geen slecht gedicht om in liefdesbrieven te gebruiken!). Vers 20 is een

of taking evil and showing its ugliness. The unfaithful wife is compared to a slovenly eater who wipes the filth of the food from her mouth and denies wrongdoing. This is not a pretty picture of what is so often celebrated in our culture. Verses 21- 23 form another numerical saying, observing that people who rise from desperation often turn into tyrants. The irony is that, having been under tyranny while they were down, they often resort to the same when they rise. Desperate never to be desperate again, they use the same tactics to hold others down that held them down previously.

In verses 24-28 we find a numerical saying that is a bit more of an enigma. Agur observes several species that appear to be weak, but whose strengths prevail. The lesson here seems to be that hard work, secure dwellings, the strength of solidarity, and strengths of association with powerful people can overcome inherent weaknesses. These verses are a warning not to underestimate opponents as well as an offer of hope that we can be strong and successful by applying of wisdom. In verses 29-31, we see an observation on the power of kings. Like lions on the plain, whose power is uncontested, so is a king with his army. There is an implicit warning here not to cross the king.

Finally, the chapter closes with same advice about anger (30:32-33). Anger is like milk in a churn. If we work it enough, strife inevitably will result. So, slow down, Agur admonishes, and don't churn the vat of anger, but "lay your hand on your mouth" (30:32). In other words, "Shut up before it's too late!"

From Agur we learn that life is filled with opportunities for knowledge and discernment. Like him, we ought to keep our eyes open to learn the ways of the world. Such observation and experience, mixed with the wisdom principles already given to us in Mishlei (Proverbs) and the rest of the Bible, will get us through life with less heartache and strife.

ander voorbeeld van het tonen van kwaad en zijn lelijkheid. De ontrouwe vrouw wordt vergeleken met een slordige eetster die bij het eten de viezigheid van haar mond veegt en wangedrag ontkent. Dit is geen mooi beeld van wat er zo vaak in onze cultuur gevierd wordt. Verzen 21-23 vorm een andere numeriek gezegde, observerend dat mensen die uit wanhoop opstaan vaak tirannen worden. De ironie is dat, nadat ze onder tirannie waren toen ze neerslachtig waren, ze vaak hun toevlucht tot hetzelfde nemen wanneer ze opstaan. Wanhopigen die nooit meer wanhopig willen zijn, gebruiken dezelfde tactiek om anderen eronder te houden die hen eerder onder hielden.

In de verzen 24-28 vinden we een numeriek gezegde dat meer een soort raadsel is. Agur bemerkt verscheidenen die zwak lijken te zijn, maar wiens krachten overwinnen. De les lijkt hier te zijn dat hard werken, veilige woningen, de kracht van solidariteit, en de sterkte van het zich aansluiten bij machtige mensen, inherente zwakheden kunnen overwinnen. Deze verzen zijn een waarschuwing om tegenstanders niet te onderschatten, alsook een aanbod van hoop dat we sterk en succesvol kunnen zijn door het toepassen van wijsheid.

In de verzen 29-31 zien we een opmerking over de macht van de koningen. Als leeuwen op de vlakte, wiens macht onbetwist is, zo is een koning met zijn leger. Er is hier een impliciete waarschuwing, het pad van de koning niet te kruisen.

Ten slotte sluit het hoofdstuk af met hetzelfde advies over woede (30:32-33). Woede is als melk in een karnton. Als we die genoeg bewerken, zal het onvermijdelijk tot ruzie leiden. Dus, kalmeren, Agur vermaant, en koester het vat van woede niet, maar "leg uw hand op uw mond" (30:32). Met andere woorden: "Klep dicht voordat het te laat is!"

Van Agur leren we dat het leven vol zit met kansen voor kennis en onderscheidingsvermogen. Net als hij moeten we onze ogen open houden om de wegen van de wereld te leren. Dergelijke observatie en ervaring, vermengd met de wijsheidsprincipes ons reeds in Mishlei (Spreuken) en de rest van de Bijbel gegeven, zal ons helpen leven met minder verdriet en strijd.